

Klimatpåverkan

för Wikimedia Sverige åren 2019–2021

Bakgrund

Årsmötet 2021 beslutade att ge styrelsen och kansliet i uppdrag att ta fram förslag på redovisning av klimatpåverkan till årsmötet 2022, samt att där så är möjligt påbörja mätningar redan under 2021. Man föreslog att redovisningen skulle kunna omfatta resor, inköp, kontor och digital-interaktion.

För att ta fram en hållbar modell för att mäta klimatpåverkan tog Wikimedia Sverige hjälp av hållbarhetskonsulter på Deloitte, som gick med på att utveckla ett sådant förslag på redovisning *pro bono*. Detta förslag skulle vara av sådan natur att kansliet själv skulle kunna samla in och sammanställa de mätetal som krävs för redovisningen, för att redovisningen i sin tur ska kunna skötas av föreningen på årlig basis.

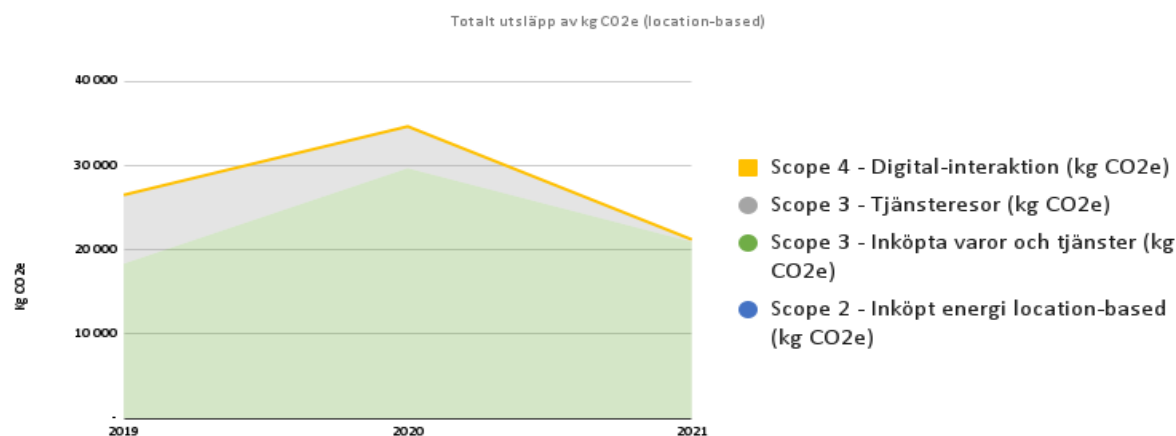
Underlag

Wikimedia Sverige genomförde, utifrån den modell som hållbarhetskonsulterna tog fram, en mätning för åren 2019, 2020 och 2021. I dagsläget utgår redovisningen från reella tal vad gäller energi (med siffror som föreningen har erhållit fått från hyresvärden, Internetstiftelsen). Vad gäller resor och inköp baseras redovisningen huvudsakligen på emissionsfaktorer från brittiska DEFRA (Department for Environment, Food and Rural Affairs). DEFRA:s faktorer håller enligt hållbarhetskonsulterna högst kvalitet bland jämförbara metoder, men är fortfarande bara uppskattningar baserat på spenderade pengar (för inköp) eller avstånd (resor). Siffror för digital-interaktion är en noggrann uppskattning av timmar videomöten, hemsidesbesök och belastning av servrar föreningen hyr.

Även om detta innebär att verkligheten kan skilja sig från uppskattningarna är kansliets och styrelsens bild att detta ändå ger en tillräckligt god bild som utgångspunkt, men att målet bör vara att steg för steg ersätta emissionsfaktorerna med faktiska utsläppsnummer, vilket med relativt små förändringar är möjligt vad gäller resor till 2023. Det kräver dock ett större arbete att få in faktisk data vad gäller redovisning av inköp, eftersom faktiska utsläppstal är svårare att erhålla vad gäller inköp, i synnerhet då det är information som ägs av andra och är beroende av deras kunskap.

För att ändå visa på möjligheterna har en utgiftspost särredovisats. Det handlar om servrar hos Gleesys, från vilka vi har kunnat få mer exakta siffror. Kostnaderna för serverna har dragits av den kostnadsgrupp de tillhör, och siffrorna för utsläpp har lagts till under rubriken “Digital-interaktion”.

Resultat

Digital interaktion har bara mätts sedan 2021, men av tekniska skäl börjar stapeln redan 2019. Eftersom andelen är obetydlig syns heller ingen förändring av stapeln.

Diagrammet visar hur Wikimedia Sveriges klimatpåverkan har utvecklats sedan 2019. Den visar en uppgång på nästan 10 000 kg koldioxidekvivalenter (CO₂e) mellan 2019 och 2020, men minskning även från 2019 års nivåer till 2021. En stor förändring mellan 2020 och 2021 har att göra med den stora minskningen av antalet tjänsteresor som den globala epidemin föranledde.

Mellan 2019 och 2020 ökade de beräknade utsläppen markant i kategorin inköpta varor och tjänster. Kostnadsökningarna i kategorin härrör huvudsakligen från högre konsult- och partnerkostnader, för projekten Wikispeech och FindingGLAMs, samt högre revisionskostnader, som ett resultat av att FindingGLAMs avslutades. Dessutom investerade föreningen under 2020 i flera olika sorters teknisk utrustning: kameror och mikrofoner för att hantera distansmöten, surfplattor till värvare, och nya mobiltelefoner och abonnemang. Under 2021 omförhandlades alla föreningens telefonabonnemang och kostnaden för dessa blev därmed lägre än vad de var 2019 (och därmed även 2020).

Fördelningen mellan de tre kategorierna ser ut som följer:¹

	2019	2020	2021
--	------	------	------

¹ “Enligt metoden som är *location-based* används genomsnittliga utsläppsfaktorer från de elnät, i vilka elkonsumtionen sker, medan enligt metoden *market-based* används utsläppsfaktorer för den typ av elproduktion som täcks (eller inte täcks) av kontraktuella instrument. Kontraktuella instrument är samlingsnamnet som inkluderar energiattributcertifikat, direkta elkontrakt, och leverantörsspecifika utsläppsfaktorer. Om de kontraktuella instrumenten inte uppfyller kvalitetskriterierna beskrivna i GHG-protokollets guide om Scope 2, eller om inga kontraktuella instruments har använts, så används istället marknadsbaserade Scope 2-utsläpp genom användning av residualmixens utsläppsfaktor.”
[https://envima.se/files/files/Envima%20Klimatrapport%202020%20update%20210329\(1\).pdf?fbclid=IwAR1VCmcsWkGvQDHKoAly_3Xb0qzvUFMNofBMQu3UIf2oCkWL3zl_2ii47to](https://envima.se/files/files/Envima%20Klimatrapport%202020%20update%20210329(1).pdf?fbclid=IwAR1VCmcsWkGvQDHKoAly_3Xb0qzvUFMNofBMQu3UIf2oCkWL3zl_2ii47to)

Scope 2 - Inköpt energi market-based (kg CO ₂ e)	2,2	2,2	2,1
Scope 2 - Inköpt energi location-based (kg CO ₂ e)	45,0	44,6	39,7
Scope 3 - Inköpta varor och tjänster (kg CO ₂ e)	18 327	29 662	20 655
Scope 3 - Tjänsteresor (kg CO ₂ e)	8 161	4 963	273
Scope 4 - Digital-interaktion (kg CO ₂ e)	-	-	157
Totalt - Market-based (kg CO₂e)	26 490	34 627	21 087

Metodologiska begränsningar

Det är svårt för en mindre ideell förening som Wikimedia Sverige att ha total kontroll över beräkningen av utsläpp vad gäller inköpta varor och tjänster. Energi, tjänsteresor och digital interaktion är sannolikt hyfsat nära verkligheten, men inköpta varor och tjänster är mycket mer svåruppskattat.

Wikimedia Sveriges ambition är att ta fram de reella siffrorna för så många av dessa emissionsfaktorer som möjligt till 2023, så att schablonberäkningarna kan ersättas. Det kommer dock inte att gå med alla. Det finns således en osäkerhet i resultatet, som framförallt kommer ur kategorin inköpta varor och tjänster.

Operationalisering

Nästa steg för Wikimedia Sveriges kansli och styrelse är att under 2022:

- 1) Ta fram och standardisera processer för att få ut siffrorna
- 2) Identifiera och om möjligt genomföra åtgärder för att förbättra data
- 3) Identifiera och om möjligt genomföra åtgärder för att minska utsläppen